

Vaikutusten ennakoarviointi		PÄÄTÖSESITYS
Kokonaisarvio: ✓ myönteiset vaikutukset ✗ kielteiset vaikutukset • neutraalit vaikutukset 1. Järjestämisen näkökulma Saavutettavuus, saatavuus, laatu, toimintavarmuus, yhdenvertaisuus		✓ Suunnitelma vahvistaa ehkäisevää ja varhaista tukea, perustason palveluja, oikea-aikaista palveluihin ohjautumista ja palvelujen jatkuvuutta. Asiakasohjaus ja yhden yhteydenoton periaate, palvelujen porrastus, yhdennetty sosiaalityö, perhekeskustoiminta sekä fyysisten, digitaalisten ja jalkautuvien palvelujen yhteensovittaminen voivat sujuvoittaa palvelupolkuja ja vähentää asiakkaiden tarpeetonta siirtymistä palvelusta toiseen. Yhteinen tilannekuva ja ilmiötiedon hyödyntäminen tukevat palvelujen tarkoituksenmukaista kohdentamista ja kehittämistä. Samalla on seurattava väestörakenteen muutoksen, alueellisen eriytymisen ja pitkien etäisyyksien vaikutuksia palvelujen saavutettavuuteen. Monikanavaisuutta kehitettäessä on turvattava lähi- ja jalkautuva tuki niille lapsille, nuorille ja perheille, joille digitaaliset palvelut eivät ole riittäviä tai saavutettavia
2. Ihmiset, väestöryhmät Terveys ja hyvinvointi; kokemus hyvinvoinnista ja terveydestä; väestöryhmät, joihin vaikutukset erityisesti kohdistuu; lapsivaikutukset		✓ Lapsiin, nuoriin ja perheisiin kohdistuvat vaikutukset ovat keskeisiä ja pääosin myönteisiä. Suunnitelman painopisteet kohdistuvat mielen hyvinvointiin, terveellisiin elintapoihin, arjen turvallisuuteen, osallisuuteen sekä vanhemmuuden ja muiden lapsen arjessa toimivien turvallisten aikuisten tukemiseen. Suunnitelmassa huomioidaan erilaiset perhe- ja asumismuodot, yhden vanhemman perheet, sijaishuollossa olevat lapset sekä taloudellisesti ja muutoin haavoittuvassa asemassa olevat lapset, nuoret ja perheet. Keski-Suomen korkea lasten pieni-tuloisuusaste korostaa taloudellisten vaikeuksien varhaisen tunnistamisen ja perheiden taloudellisen toimintakyvyn tukemisen merkitystä. Lastensuojelussa yhdennetty sosiaalityö, sijoitusten ehkäiseminen, perhehoidon vahvistaminen ja perheen jälleenyhdistämistä tukeva työ voivat vahvistaa lapsen ihmissuhteiden jatkuvuutta ja oikeutta tarpeenmukaiseen tukeen.
3. Hyvinvointialueen / kuntien /alueiden elinvoima Alueiden veto- ja pitovoima, yritystoiminnan edellytykset		✓ Yhteisövaikuttavuus ja perhekeskustoiminta vahvistavat hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen, uskonnollisten yhteisöjen, oppilaitosten ja muiden toimijoiden yhteistä työtä. Yhteiset tavoitteet, yhteinen tilannekuva sekä ilmiö-, tutkimus- ja kokemustiedon hyödyntäminen mahdollistavat toiminnan suuntaamisen paikallisiin tarpeisiin ja vahvistavat eri toimijoiden toisiaan täydentävää toimintaa. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistuminen tukee samalla yhteisöllisyyttä, sosiaalista kestävyyttä sekä Keski-Suomen pitkän aikavälin pito- ja vetovoimaa.
4. Talousvaikutukset Välittömät talousvaikutukset, pidemmän aikavälin talousvaikutukset		✓ Taloudellisten vaikutusten arvioidaan muodostuvan erityisesti pitkällä aikavälillä. Ennaltaehkäisy, varhainen tuki, perustason palvelujen vahvistaminen, vaikuttavat menetelmät sekä hoidon ja tuen porrastus voivat ehkäistä ongelmien vaikeutumista ja vähentää raskaampien palvelujen tarvetta. Asiakasohjaus, yhdennetty sosiaalityö, monialaiset toimintamallit ja toimivat palveluketjut voivat myös vähentää päällekkäistä työtä. Lastensuojelussa tavoitteena on ehkäistä sijoituksia, vähentää huostassa olevien lasten määrää ja vahvistaa perhehoitoa. Lapsibudjetoinnin kehittäminen mahdollistaa kustannusten, suoritteiden ja hyvinvointitiedon yhdistämisen päätöksenteon tueksi. Perhekeskusverkostojen tuottama ilmiötieto sekä sosiaalisen raportoinnin tuottama ilmiötieto tukevat tätä tietoa. Toisaalta toimintatapojen ja palvelurakenteiden uudistaminen, henkilöstön kouluttaminen sekä varhaisen tuen vahvistaminen vaativat toimeenpanovaiheessa resursseja, ja osa mahdollisista taloudellisista hyödyistä toteutuu vasta pidemmällä aikavälillä.
5. Henkilöstö Työhyvinvointi, rekrytointi		✓ Henkilöstöön kohdistuvat vaikutukset liittyvät erityisesti osaamiseen, yhteistyöhön ja työn sujuvuuteen. Yhteiset hoito- ja palveluketjut, tuen ja hoidon porrastus, systeminen työote, yhden yhteydenoton periaate sekä yhteiset yhteistyörakenteet voivat selkeyttää työnjakoa ja vahvistaa moniammatillista yhteistyötä. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää osaamisen vahvistamista muun muassa mielenterveys- ja päihdetyössä, psykososiaalisissa menetelmissä, elämäntapaohjauksessa, väkivallan tunnistamisessa ja puhekesiotossa, taloudellisen tilan-teen huomioimisessa sekä lapsivaikutusten arvioinnissa. Muutosten onnistunut toimeenpano edellyttää riittävää perehdytystä, johtamisen tukea ja aikaa monialaiseen yhteistyöhön.
6. Ympäristö Liikenne, rakennukset, tilat		✓ Ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea lasten ja nuorten arjen kasvuympäristöihin. Liikunnallisen elämäntavan, harrastamisen ja osallisuuden tukeminen sekä kuntien kanssa tehtävä yhteistyö vahvistavat hyvinvointia ja terveyttä edistäviä kasvuympäristöjä. Fyysisten, digitaalisten ja jalkautuvien palvelujen muodostama kokonaisuus voi parantaa palvelujen käyttömahdollisuuksia erilaisissa asuinympäristöissä.
7. Seutuvaikutukset – maaseutu Maaseudun elinvoima, vaikutukset maaseudun ihmisiin		✓ Alueelliset vaikutukset eroavat maaseutu- ja kaupunkiseutujen välillä. Maaseutualueilla digitaaliset, jalkautuvat ja verkostomaiset toimintatavat, perhekeskustoiminta sekä yhteinen asiakasohjaus voivat parantaa palvelujen saavutettavuutta pitkistä välimatkoista huolimatta. Riskinä ovat kuitenkin pienenevät lapsi-ikäluokat, pitkät etäisyydet ja palvelujen mahdollinen keskittyminen, minkä vuoksi lähipalvelujen saatavuutta ja alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumista on seurattava. Kaupunkiseuduilla, erityisesti Jyväskylän seudulla, lasten ja nuorten määrän keskittyminen kasvattaa ja monimuotoistaa palvelutarvetta. Palvelujen yhteensovittaminen, digitaalinen perhekeskus, asiakasohjaus ja monialaiset toimintamallit tukevat tähän tarpeeseen vastaamista, mutta samalla palvelujen riittävyyttä, oikea-aikaisuutta ja mahdollisia alueellisia hyvinvointieroja on seurattava.
8. Seutuvaikutukset – kaupunkiseudut Kaupunkiseutujen elinvoima, vaikutukset kaupunkien ihmisiin		
Kokonaisarvio		✓ Kokonaisarviona alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ennakoidaan vahvistavan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia, ehkäisevää ja varhaista tukea, palvelujen yhteensovittamista, yhdenvertaisuutta, monialaista yhteistyötä ja tiedolla johtamista. Lasten-suojelun näkökulmasta suunnitelma tukee painopisteen siirtämistä varhaisempaan tukeen, sijoitusten ehkäisemistä, perhehoidon vahvistamista ja perheen jälleenyhdistämistä. Suunnitelman toimeenpanossa keskeisiä seurattavia riskejä ovat väestörakenteen muutos ja alueellinen eriytyminen, yhdenvertaisuus palvelujen riittävyydessä ja saavutettavuudessa eri puolilla Keski-Suomea sekä henkilöstö- ja talousresurssien riittävyys. Mahdolliset kielteiset vaikutukset on arvioinnissa tunnistettu seurattavina ja raportoitavina riskeinä, ei varmoina toteutuvina vaikutuksina.
1	7.10.2026	